

Lausuntopyyntö OKM/41/010/2017
24.1.2018

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Lukiokoulutuksen järjestäjinä Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu ja Helsingin normaalilyseo lausuvat seuraavaa.

Ehdotetulla lailla uudistetaan näkemyksemme mukaan lukiokoulutusta oikean suuntaisesti. Tehdyt ehdotukset edistävät monin eri tavoin lukiokoulutuksessa aiemmin havaittuja puutteita.

Haluamme kuitenkin tuoda esille muutamia kohtia lakiluonnoksesta, joihin pitäisi vielä kiinnittää huomiota:

LL 8 § Helsingin yliopiston harjoittelukoulut pitävät erinomaisena, että uudessa lukiolaissa mainitaan korkeakouluysteistyön myötä opiskelijalle hyväksi luettavat korkeakoulussa suoritettut opinnot. Helsingin yliopiston harjoittelukoulut ovat tehneet korkeakouluysteistyötä mm. Helsingin yliopiston kanssa jo vuodesta 1997 asti.

LL 11 § Oppimäärän sisältö –luvussa mainitaan laaja-alaiseen osaamiseen liittyvistä asioista. Ehdotamme, että oppiainerajat ylittävien ilmiöiden sijasta käytetään käsitettä monialaiset opinnot, kuten perusopetuksen opetussuunnitelmassakin. Sana ilmiö tietyissä asiayhteyksissä tarkoittaa muuta kuin monialaisia opintoja.

LL 16 § Uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetus on edelleen erikseen mainittuna valmisteilla olevassa lukiolaissa. Helsingin yliopiston harjoittelukoulujen kannan mukaan uskontojen ja elämäntutkimustiedon opetuksen pitäisi suuntautua tietopuoliseen opetukseen erityisesti etiikkaan ja eri uskontojen historian vaikutukseen kulttuurien muodostumiseen ja kulttuurihistoriaan, kuten toisen asteen ammatillisissakin opinnoissa. Eri kirkkokunnat huolehtivat tunnustuksellisesta opetuksesta, esim. rippikoulu, joten tietopainotteiseen lukio-opetukseen sopii paremmin kaikille yhteinen oppiaine uskontotieto, jonka kursseilla käsitellään etiikkaa ja eri uskojen vaikutuksia kulttuurihistoriaan ja lisätään eri kulttuurien tuntemusta.

LL 23 § Ohjausta annettaisiin myös opiskelijoille, joiden opiskeluoikeus on päättymässä tai jotka ovat eroamassa koulusta, sekä henkilöille, jotka lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen eivät ole saaneet jatko-opiskelupaikkaa. Pohdittava on, miten varmistetaan, että lukion opinto-ohjauksen henkilöresurssit riittävät jatkossa. Toteutuessaan tämä oikeus ohjaukseen aiheuttaa jo muutamassa vuodessa kumulatiivisesti tarvetta opinto-ohjauksen lisäresurssiin lukiossa.

LL 28 § Oppimisen tuki. Pidämme tärkeänä, että laissa säädetään lukiolaisen oppimisen tuesta ja erityisopetuksesta. Kaikkien normaalikoulujen lukioden kesken on sovittu jo aiemmin, että lukioon tuleva opiskelija osallistuu mm. lukitestiin, jotta opiskelijalle voidaan järjestää lukioaikana mahdollisia tukitoimia, esim. tarvittavia koeajan pidennyksiä. Tavoitteena on, että opiskelija voi kouluajanaan harjoitella ylioppilastutkinnossa tarvittavia erityisjärjestelyjä. Tässä kohdassa haluamme ottaa kantaa myös siihen, että mahdollisten erityisjärjestelyjen lisäksi opiskelijoille pitää järjestää lukion alkuvaiheessa opiskelutaitojen

kurssi, joka sisältää eri oppiaineiden opiskelutaitojen lisäksi myös tarpeen mukaan opiskelijan digitaalisten taitojen vahvistamista.

LL 34 § Opiskelijoilta perittävät maksut. Tässä lainkohdassa mainitaan, että opiskelijalla ei olisi mahdollisuutta saada oppikirjoja, digitaalisia tai paperisia, ja muita oppimateriaaleja maksutta. Koska Opetushallituksen tekemän arvion perusteella lukiokoulutus maksaa opiskelijalle noin 2.500 € ja ammatilliset opinnot vähemmän (arvio muutama sata euroa alasta riippuen), toisen asteen koulutuksen yhdenvertaisen toteutumisen vuoksi lukiokoulutuksen kustannukset eivät voi olla lukio-opiskelijalle ammatillisen koulutuksen kustannuksia suuremmat.

Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä. Ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin ja koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus järjestää kokeet myös uusijoille ja tutkinnon täydentäjille. Uusimiskertojen rajoitusten poistaminen on perusteltua. Lukiolle tuleva velvoite aiheuttaa kuitenkin jo muutamassa vuodessa kumulatiivisena tilaongelman ylioppilastutkinnon järjestämisessä. Lukiot ovat rakentaneet digitaalisen ylioppilastutkinnon järjestämiseksi koosalit rajalliselle kokelasjoukolle oman opiskelijamääränsä perusteella. Erityisesti täällä pääkaupunkiseudulla on jo nyt paljon opiskelijoita, jotka kyselevät mahdollisuutta uusia ylioppilastutkinnon kokeensa lukioissamme, jotta ei tarvitse matkustaa omalle kotipaikkakunnalle. Kaikkia heitä emme ole saaneet mahtumaan koosaleihimme, ja heitä on ohjattu kysymään tilaa jostakin muusta lukiosta. Jos uusimisesta ja tutkinnon täydentämisestä tulee velvoite lukiolle, koosalimme eivät riitä mm. äidinkielen kokeessa, jonka suorittavat kaikki kokelaat pääsääntöisesti kevään tutkintokerralla.

Helsingissä 6.3.2018

Tuula Koskimies-Sirén
Rehtori
Helsingin normaalilyseo

Reijo Honkanen
Rehtori
Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu